

Örebro universitet
Rektor

Juridiska avdelningen
Åsa Kullgren
BESLUT

2004-02-25
Reg.nr 31-2875-03

Angående studentinflytande i samband med ett anställningsärende

Anmälan

Örebro studentkår har anmält Örebro universitet för att inte ha följt bestämmelsen gällande studentinflytande i samband med beredning och beslut i ett anställningsärende. Studentkåren har uppgett bl.a. följande.

Örebro universitet har en samverkansavdelning där delar av personalen arbetar enbart med studentsamverkan. Ett vikariat skulle övergå till en tillsvidareanställning. I arbetet med utlysning och inriktning av tjänsten inbjöds inte studentkåren att delta. Inte förrän studentkåren av andra orsaker framförde klagomål blev kåren informerad om att tjänsten skulle tillsättas tillsvidare. Studentkåren blev då inbjuden att vara med på intervjun, den 25 februari 2003, av den enda sökande av tjänsten. Efter intervjun ifrågasatte kåren om universitetet hade brutit mot bestämmelserna om studentinflytande. Den 5 maj 2003 fick kåren ett e-postmeddelande från universitetet om att det inte var kutym att ha med studenter vid tillsättningsärenden och att ärendet inte skulle avbrytas och göras om, som studentkåren krävt. Studentkåren vände sig återigen till universitetsledningen och påtalade brott mot studentinflytandebestämmelserna och lämnade ett ultimatum på två veckor annars skulle en anmälan göras till Högskoleverket. Personalchefen beslutade därefter, efter samråd med berörda parter och studentkåren, att ärendet skulle avbrytas. Några dagar senare fick dock studentkåren besked om att rektor tillsammans med samverkanschefen beslutat annat. Detta hade inte skett i samråd med studentkåren. Beslutet som hade fattats innebar att den tilltänkta personen skulle omplaceras inom samverkansavdelningen utan samräde med studentsamverkan, vilket innebar en tjänst mindre för studentsamverkan utan motivering till varför.

Örebro studentkår har kommit in med en kompletterande anmälan, i vilken den har uppgett bl.a. följande.

Ungefär en vecka efter att studentkåren hade informerat universitetet om att en anmälan om studentinflytande gjorts till Högskoleverket meddelade personalchefen att rektors beslut inte längre skulle gälla. Anledningen till detta var enligt personalchefen att studentkåren gjort en anmälan mot universitetet. Det nya beslutet innebar att den aktuella personen anställdes tills vidare på den tjänst

BESLUT

2004-02-25

Reg.nr 31-2875-03

Sid 2

som var aktuell från början. Studentkåren anser att universitetet straffat kåren för att den gjort en anmälan till Högskoleverket.

Utredning

Örebro universitets yttrande

Högskoleverket har anmodat Örebro universitet att yttra sig över studentkårens anmälan. Universitetet har i ett yttrande anfört bl.a. följande.

/.../

Delar av samverkanskansliet arbetar med studentsamverkansfrågor. I samband med att ett vikariat inom denna funktion tillsattes 2001-10-22 följde berörd avdelning den gängse praxis som tillämpats vid universitetet och där man inte uppfattat att Högskoleförordningens 3 kapitel 9 § avsåg att beröra enskilda tjänstetillsättningar. Studentkåren hade själva vid denna tidpunkt ej heller meddelat sig ha en annan ståndpunkt i frågan än universitetet. När vikariatet så småningom övergick i ett ledigkungörande för tillsvidareanställning i februari 2003 fanns det därför för berörd avdelning inget skäl att tro att läget förändrats. När man fick klart för sig att så var fallet inbjöds Örebro studentkår i processen genom närvaro vid anställningsintervjuer, ett erbjudande man accepterade initialt. Som refererats i studentkårens anmälan framförde studentkåren därefter åsikten att universitetet brutit mot "bestämmelserna om studentinflytande", det vill säga Högskoleförordningens 3 kapitel 9 §. Man framförde även muntligt att man avsåg att inlämna en anmälan till Högskoleverket i ärendet.

I möte mellan studentkårens ordförande och universitetets personalchef 2003-05-28 träffades en muntlig överenskommelse angående den aktuella processen. Vidare omfattade överenskommelsen ett möte den 12 augusti för att diskutera vilka anställningar studentkåren anser vara inom sin primära intressesfär för inflytande. Överenskommelsen avsåg påverkan på arbetsinnehåll och formell kompetens men inte direkt påverkan i själva urvalsprocessen som båda parter uppfattade självklart åvila arbetsgivaren Örebro universitet. Denna överenskommelse finns i delar refererad i den mailkopia som studentkåren bifogat anmälan.

Innan denna överenskommelse hann realiserats valde Örebro studentkår att inlämna sin anmälan. Universitetet ansåg därmed att överenskommelsen var upphävd och valde i detta läge att fullfölja urvalsprocessen. Det är inte korrekt att denna information gavs studentkåren i efterskott när en person redan anställd. Informationen om att urvalsprocessen skulle fortsätta gavs snarast efter att universitetet fått vetskap om att anmälan inlämnats och ett beslut att fortsätta anställningsprocessen tagits.

Det är således inte korrekt att Örebro universitet valt att fullfölja processen enbart på grund av att anmälan gjorts. Örebro universitet vänder sig även kraftfullt mot insinuationerna att ytterst ansvarig för anställningsprocessen, personalchefen, skulle ha "straffat studentkåren..." för att en anmälan gjordes. Eftersom studentkåren av egen kraft valde att häva överenskommelsen valde Örebro universitet att fullfölja anställningsprocessen i enlighet med den praxis som tidigare gällt.

/.../

BESLUT

2004-02-25

Reg.nr 31-2875-03

Sid 3

Örebro studentkår har beretts tillfälle att yttra sig över vad Örebro universitet har uppgett. Kåren har därvid kommit in med ett yttrande.

Tillämplig bestämmelse

I 3 kap. 9 § andra stycket högskoleförordningen (1993:100 ändrad genom 2000:651) anges följande.

Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade i alla beslutande och beredande organ inom högskolan vars verksamhet har betydelse för utbildningen och studenternas situation. Om beslut inte skall fattas eller beredning genomföras av ett organ utan av en enda person skall information lämnas till och samråd ske med studentrepresentant i god tid före beslut respektive slutförande av beredningen.

Högskoleverkets bedömning

3 kap. 9 § andra stycket högskoleförordningen innebär att studenterna har rätt till information och samråd i frågor som har betydelse för utbildningen och studenternas situation. Bestämmelsen måste tolkas med utgångspunkt i förarbetena.

I förarbetena (prop. 1999/2000:28 s. 23 ff) anges bl.a. följande.

/.../

Studentinflytande inom såväl själva utbildningen som i högskolan i stort kan förverkligas endast om studenterna påtar sig en aktiv och engagerad roll som individer och som kollektiv. Det kan gälla utbildnings- och undervisningsfrågor, högskolans budget, organisation och andra större principiella frågor. Inflytandet varken kan eller bör utövas endast genom representanter i olika organ. Alla studenter har ett medansvar att påverka utbildningen genom förslag och konstruktiv kritik. Pedagogiskt forsknings- och utvecklingsarbete har också som tidigare nämnts på ett övertygande sätt visat att studenter måste vara engagerade och delaktiga i studierna för att lärandet skall få djup och för att kunskapen skall bli bestående.

/.../

Regeringen anser att studenterna skall ha rätt att ingå i alla beslutande organ inom högskolan som på något sätt har betydelse för utbildningen. I högskolestyrelsen, som består av 15 personer, har i dag studenterna rätt att vara representerade med tre ledamöter. En liknande representation kan vara lämplig att ha som riktmärke i andra beslutande organ. Även frågor om t.ex. budget, resurser och administration är av stor betydelse för utbildningen och studenternas situation. Vissa frågor kan dock ur studentsynpunkt vara mindre viktiga. Högskolan och studentkåren bör tillsammans komma överens om vilka organ som studenterna skall vara representerade i.

/.../

Huvudfrågan i ärendet är om rätt till information och samråd för studenterna

BESLUT

2004-02-25

Reg.nr 31-2875-03

Sid 4

enligt 3 kap. 9 § andra stycket högskoleförordningen skall gälla vid anställningsärenden. Frågan måste bedömas från fall till fall. Avgörande för bedömningen är därvid vilken betydelse anställningen har för utbildningen och studenternas situation.

Högskoleverket konstaterar att studenterna i detta ärende har ett berättigat intresse av i vilken utsträckning samverkansavdelningen skall arbeta med studentsamverkan. Beslut som gäller antalet anställda vid denna avdelning och deras arbetsuppgifter måste därför normalt anses vara sådana frågor som kräver information och samråd enligt 3 kap. 9 § andra stycket högskoleförordningen. Studentkåren har dock i sin anmälan hävdad rätt till information och samråd i samband med själva anställningsprocessen. I propositionen framhåller regeringen att studentinflytandefrågor kan gälla utbildnings- och undervisningsfrågor, högskolans budget, organisationen och andra större principiella frågor. I propositionen pekar regeringen också på frågor som man uttrycker har stor betydelse för utbildningen och studenternas situation. Det är enligt Högskoleverket mening inte möjligt att med någon säkerhet uttala sig om huruvida den i ärendet aktuella anställningen har den betydelse för utbildningen och studenternas situation som lagstiftaren syftat på.

Även om det i detta ärende är tveksamt om studentkåren haft rätt till information och samråd finns det anledning för universitetet, såsom också verkar ha skett, att fastställa riktlinjer för hur studentinflytande vid anställningsärenden skall hanteras inom lärosätet. I överensstämmelse med vad regeringen uttalat beträffande representation i organ, bör sådana riktlinjer tas fram i samverkan med studentkåren.

Högskoleverket finner inte skäl att uttala sig om vad som i övrigt förekommit i ärendet.

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom i närvaro av verksjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Åsa Kullgren.

Annica Lindblom

Åsa Kullgren

Kopia till
Örebro studentkår
Katrín Sjunnesson